

Slovo editora

Leoš Jeleček

jelecek@natur.cuni.cz

UK v Praze, PřF, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Albertov 6, 128 43, Praha 2

Při psaní tohoto textu se cítím poněkud rozpačitě, protože z řady objektivních důvodů toto číslo Klaudyána vychází později, než jsme zamýšleli. Podstatné však je: později, avšak přesto. Doufáme, že číslo druhé vyjde již v řádném termínu, tj. koncem roku. Proč? Jednou z podmínek k uznání časopisu za časopis odborný patří i pravidelnost jeho vydávání. To nevyžaduje jen systém Web of Science, ale také Rada vlády České republiky pro vědu a výzkum (RVV). Ta se kupodivu v době Internetu (sic!) rozhodla neuznávat články publikované v internetových vědeckých časopisech, tedy i časopisy samotné. Nezařazuje je do databáze výsledků vědy a výzkumu, z níž mj. vychází při hodnocení jednotlivých vědních oborů. Přitom řada těchto časopisů má všechny požadované parametry jako časopisy tištěné. Mnohé z nich, zejména v zahraničí, vycházejí zároveň na Internetu, přičemž u některých je dokonce možné stahovat si příspěvky již z nejnovějšího čísla (viz např. americký *Environmental Review*). Kdo publikuje v internetových časopisech však pro Radu pro vědu a výzkum České republiky prostě neexistuje.

Navzdory tomu budeme usilovat i nadále o vydávání Klaudyána. Nás a doufáme, že i naše autory, tento podivuhodný přístup RVV neodradí. Jde nám o nejen udržení, ale také rozvoj v Česku již dlouhodobě etablované historické geografie. Považujeme za užitečné upevňovat základy environmentálních dějin v Česku, které se od 2. poloviny 90. let minulého století postupně etablují v prostředí české vědy. Historické a environmentální přístupy v geografii, geografické a environmentální přístupy v historiografii (vlastně přístupy holistické), jinými slovy interdisciplinarita a transdisciplinarita, jsou živou vodou současné vědy. Honba za „impakt faktory“ implantovaná zvnějšku do společenských věd, které jsou většinou (z nich především humánní) „národní“, nemá logiku a zejména nemůže obrážet, či dokonce „měřit“ úroveň sledovaného oboru jako je tomu více či méně u věd přírodních a technických, tedy „internacionálních“. Kolik vědců ve světě a u nás se např. zabývá výzkumem nějakých chemických sloučenin a kolik např. výzkumem historické geografie Česka nebo některého období jeho environmentálních dějin?

Toto číslo Klaudyána je specifické co do autorského zastoupení. Mj. naznačuje, že česká historická geografie i environmentální dějiny mají svůj nadějný „dorost“. Autory příspěvků v hlavní rubrice a dílem i v ostatních rubrikách jsou vesměs buď postgraduální studenti, nebo dokonce „jen“ (zatím) absolventi magisterského studia. N. Orsillo je Američan, který studoval na katedře environmentálních studií Fakulty sociálních věd Masarykovy univerzity v Brně. Jeho článek náleží do environmentálních dějin a svým tématem i pojetím dokládá, že se lze zabývat jejich problematikou i pro období nedávné minulosti a že poskytují současnosti využitelné výsledky. Teoretická studie výkonného redaktora Klaudyána Z. Kučery o historické geografii je pak kvalitní nadstavbou všech předchozích metodologických studií českých autorů, a to i šéfredaktora Klaudyána a jeho zástupce,

jenž je také autorovým školitelem. Platí tu nadsázka Leonarda da Vinci: „Špatný žák, který svého mistra nepřeroste“.

Již ostudná situace v užívání, spíše v neužívání oficiální (z řady důvodů – viz ekonomický význam obchodní značky „Made in...“ – nejvýznamnější) cizojazyčné mutace zeměpisného jména našeho státu, tj. anglicky „Czechia“ (nyní viz letní olympijské hry v Pekingu prostřednictvím televize sledované miliardami lidí) nás vedla k tomu, abychom upravený a zkrácený článek P. Krejčího z č. 1/2007 vydali i v angličtině. Tuto trapnou a nedůstojnou situaci nezpůsobil ovšem anglofonní svět, ten bude používat jméno, které bude používat náš stát a jeho představitelé, orgány a organizace. Jiné státy v této věci respektují pravidla a úzus příslušných orgánů OSN. Český stát však zaujal v případě svého jména Czechia „pozici mrtvého brouka“. A kdo, když ne my, geografové jako profesionálové, by měl přispět k nápravě tohoto stavu, když ti, kteří jsou za to placeni jej ignorují?

Toto číslo je specifické i tím, že všechny články v hlavní rubrice jsou psány v angličtině. Je to i jistou shodou okolností, avšak i ve shodě s trendem ve světové vědě. Angličtina jako latina moderní doby umožňuje demokratickou, otevřenou a vysoce efektivní platformu pro diskusi jako nejplodnější zdroj nových nápadů a myšlenek. Český Honza znalý angličtiny tak dnes může chodit na vandr do světa za zkušenostmi prostřednictvím Internetu velmi levně a rychle. Navíc se česká věda, řečeno v „new Czech“ více zviditelňuje, přitom mnohonásobně levněji než náš stát prostřednictvím sportu svými téměř neidentifikovatelnými sportovními reprezentanty.

V souvislosti s tím, že v japonském Kjótu probíhají přípravy na 14. mezinárodní konferenci historických geografů v srpnu 2009, přinášíme ohlédnutí za jejich 13. konferencí v Hamburku v roce 2006 – ne my, to určitě nějaký zlomyslný šotek zavínil, že to loni zůstalo „v šuplíku“. Jak se v něm naznačuje, v roce 2012 se další, již 15. mezinárodní konference historických geografů bude možná konat v Praze, pokud ne, tak v roce 2015. Tož se těšme a připravujme.

Leoš Jeleček (šéfredaktor)